

KOMMUNUSAMANLEGGING

Bumbað 100 ár aftur í tíðina

Fólkaatkvøðan hjá Kára P. Højgaard bumbaði okkum 100 ár aftur í tíðina, hvat viðvíkur kommununýskipanina, sigur Annika Olsen landsstýriskvinna. Ein kommununýskipan er neyðug, men eingin politikari fer at nerta tað nú, tá ein meiriluti segði nei í 2012, vilja bæði Sirið Stenberg og Annika Olsen vera við

Marjun Dalsgaard

Annika Olsen, Fólkaflokkurin, og Sirið Stenberg, Tjóðveldi, sita ofta hvør sínu megin borðið – ikki minst tá talan fellur á eldraðkið, sum verður lagt út til kommunurnar tann 1. januar 2015.

Men tær eru á einum málið um, at Kári P. Højgaard steðgaði allari tilgongd til eitt 20 ára langt kjak um samanlegging av kommunum, og at hetta var betri ógjørt.

Kjakið um kommunusamanleggingar tykist ógjørlegt at fáa lív í aftur. Tað varð lagt í grøvina med alla, tá ein meiriluti av teimum 32 % føroyingunum, sum ómakaðu sær at luttaka í fólkaatkvøðuni í 2012 søgdu nei til kommunusamanleggingar.

Búskaparfrøðingurin Magni Laksafoss heldur ikki, at tað ber til at finna haldgóðar búskaparligar loysnir við verandi 30 kommunum.

Tungar uppgávur

Í Degi og Viku mánadagin týsdagin 5. august greiddi hann frá, at arbeidsorkan

fer at minka niður í 20.000 samstundis við, at talið av eldri borgarum fer at vaksa tilsvandi.

Føroyska samfelagið megna ikki at ganga framtíðar avbjóðingum á mæti við so smáum kommunum, bæði tí tær eru dýrar at umsita, og tí at tað samstundis verða lagdar sera tungar uppgávur út til kommunurnar, sum tær als ikki megna at lyfta.

Hóast ætlanin um at leggja kommunurnar saman kollsildi í 2012, hevur samgongan nemliga hildið fast um tær ætlanir, sum vóru tengdar at hesum: At leggja eldraðkið og barnaverndarøkið út til kommunurnar. Harafturat skulu skúlnir leggjast út sambært stevnuskránni hjá sitandi samgongu, men hetta er ikki gjørt enn.

Umframt hesar uppgávur hava kommunurnar longu fingið barnagarðsøkið at røkja, og tiskil fara allar tær tungu vælferðaruppgávnar hjá samfelagnum at liggja undir kommununum framyvir.

Dýrt hjá kommunum

At taka yvir barnagarðsøkið var sera dýrt hjá kommununum, men tað verður øðrvísi við eldraðkinum, sigur Annika Olsen, landsstýriskvinna. Pengarnir fylgja við hesu ferð, og tí er tað bert ein spurningur um, hvør skal gera tað.

Hesum er Sirið Stenberg ikki samd í.

- Við forskatting av pensiónum tók landsstýrið samstundis tann partin av skattinum, sum skuldi fara til kommunurnar, tá fólk fáa pensiónina útgolnað. Hetta svarar til meira enn 100 milliónir krónur, sum landsstýrið hevur tikið frá kommununum, og tiskil er talan ikki um pening, sum kommunurnar fáa tilførdar, sigur hon.

Forskattingin av pensiónum merkir somuleiðis, at eldri brúkarar av teimum vælferðartænastum, sum kommunurnar skulu veita, onga skattainntøkur hava við sær í framtíðini, og tað er sostatt ikki møgult at síggja, hvar pengarnir skulu koma frá, sigur hon.

Annika Olsen er ósamd, og sigur, at landið sjálvsagt skal gjalda fyri vælferðartænasturnar til eldri og at

veitingin til ommunurnar fara at vaksa tilsvandi.

Skulu leggja saman sjálvboði

Í verðandi lóg kunnu kommunurnar leggja saman, men tað skal vera sjálvboðið. Soleiðis er tað eisini eydnast at koma niður á 30 kommunur, men hetta er bara ikki nokk, sigur Magni Laksafoss.

Í sambandi við, at eldraðkið er lagt út, gjørdi landstýriskvinnan í almannamálum lóg um samstarvseindir, sum áleggur ávísu kommunum at samstarva um eldraðkið. Hetta samstarvið er gingið sera gott, og hon vónar, at nakrar av kommununum av sínum eitingum velja at føra samstarvið víðari og at leggja kommunurnar saman.

Sirið Stenberg, ið er býráðslimur í Vágs Kommunu umframt at vera løgtingskvinnu fyri Tjóðveldi er samd í at samstarvið gongur gott. Hon sigur, at tíðin vil vísa um summar kommunur fara at leggja saman av sínum eitingum.

Kostar 15,6 milliónir at umsita Suðuroynna

Tað er upp til kommunurnar sjálvar, um tær velja at leggja saman við øðrum kommunum, og hóast ein kaning í 2003 vísti, at meira enn 80 prosent av suðuroyingum tá gingu inn fyri kommunusamanlegginum, eru enn sjei kommunur í Suðuroynni.

Í 2012 kostaði tað 15,6

milliónir krónur at umsita Suðuroynna og meira enn tvær milliónir krónur fóru til borgarstjóralønir, vísir ein uppgjørd, sum Sosialurin gjørdi í oktober 2012. Umsitingin verður munandi dýrari framyvir, tí kommunurnar eisini hava fingið eldraðkið at umsita

Kommunuútreiðslur í Suðuroy

Hvalba	
Borgarstjórin	237.079
Bygdarráðið	262.969
Fyrisiting	833.443
Tilsamans	1.333.491

Sumba	
Borgarstjórin	172.625
Varaborgarstjórin.....	15.005
Bygdarráð	48.480
fundir og skeið	73.472
fyrisiting.....	448.714
Tilsamans	758.296

Porkeri	
Borgarstjórin	179.920
Bygdarráðið	60.440
Fyrisiting	357.734
Tilsamans	598.094

Hov	
Borgarstjórin	124.643
Bygdarráðið	87.560
Fyrisiting	60.000
Tilsamans	272.203

Tvøroyri	
Borgarstjórin	631.254
Býráðið	586.746
Vørur og tænastur	108.000
Fyrisiting annars	5.690.000
Tilsamans	7.016.000

Vágur	
Borgarstjórin	603.000
Býráðið	606.000
Fyrisiting annars	4.036.000
Tilsamans	5.245.000

Fámjin	
Borgarstjórin	92.734
Bygdaráðslimir	56.033
Fyrisiting annars	209.578
Tilsamans	358.345

Borgarstjóraløn tilsam.	2.041.255
Alt tilsamans	15.581.429